

NATUURONDERZOEK MOLENVLIETWEG AALSMEER

Ringslang en vleermuizen

Conceptrapport

VERANTWOORDING

Opdrachtgever: Arcadis Nederland B.V.
Contactpersoon: Mevr. A. Beerens
Specialist Ecologie
Adres: Mercatorplein 1
5223 LL te 's-Hertogenbosch
Tel: 06 11871607
E-mail: aukje.beerens@arcadis.com

Uitvoering: Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V.
Adres: Waaier 64
2451 VW Leimuiden
Tel: 0172 576072
E-mail: algemeen@eco-logisch.com

Auteur: ing P.J. Schep
Kwaliteitscontrole: ing. J. Koorevaar

Projectcode: ARVW1930
Status: Concept
Datum: 4-11-2019

Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. werkt volgens de kwaliteitsnormen van het Netwerk Groene Bureaus. Dit netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. De deskundigen werkende bij Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. voldoen hierdoor aan de volgens het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gestelde eisen.

Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. is aangesloten op de Nationale Databank Flora en Fauna en heeft daarmee toegang tot de meest volledige natuurgegevens in Nederland.

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Wettelijk kader	4
2	Onderzoeksmethodiek.....	6
2.1	Ringslang	6
2.2	Vleermuizen.....	6
2.2.1	Vliegroutes en foerageergebieden.....	6
2.3	Overzicht inventarisaties.....	6
3	Resultaten	7
3.1	Ringslang	7
3.2	Vleermuizen.....	7
3.2.1	Vliegroutes en foerageergebieden.....	7
3.3	Functies projectgebied	7
4	Conclusie	8
4.1	Conclusie	8
4.2	Aanbevelingen	8
	Bijlage 1: Kaart locaties herpetoplaten	9
	Bijlage 2: Kaart resultaten vleermuisonderzoek	10

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING EN DOEL

Men is voornemens werkzaamheden uit te voeren in het projectgebied “Molenvlietweg te Aalsmeer”. Deze ingreep wordt gezien als een ruimtelijke ontwikkeling.

Uit verkennend natuuronderzoek is gebleken dat het projectgebied mogelijk functies herbergt voor de ringslang en vleermuizen. In opdracht van Arcadis Nederland B.V. is derhalve een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar het gebruik van het projectgebied door de ringslang en vleermuizen. Dit rapport bevat de resultaten van het onderzoek.

1.2 WETTELIJK KADER

Voor wat betreft de soortbescherming in de Wet natuurbescherming zijn er verschillende beschermingsregimes. Het gaat om soorten die op basis van Europese wetgeving beschermd zijn vanuit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn en soorten die nationaal als beschermde soort zijn aangewezen. Middels een provinciale verordening kunnen deze nationaal beschermde soorten worden vrijgesteld van de verbodsbepalingen uit de wet. De vrijgestelde soorten kunnen verschillen per provincie.

Wanneer er door uitvoering van werkzaamheden sprake is van een overtreding van de verbodsbepalingen uit artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming, is een ontheffing noodzakelijk. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.
2. Er is sprake van een in de wet genoemd belang voor de betreffende soort of soortgroep.
3. De ingreep heeft geen negatief effect op de staat van instandhouding van de betreffende soort.

Ook kan er mogelijk middels een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode worden gewerkt. Dit is enkel mogelijk indien de handelingen niet van wezenlijke invloed zijn op de aanwezige beschermde soorten. De huidige gedragscodes zijn nog niet afgestemd op dan wel goedgekeurd door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit voor handelingen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen met effecten op Europees beschermde soorten.

Alle vleermuizen zijn op Europees niveau beschermd. De verbodsbepalingen voor Europees beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.1 (vogels) en 3.5 (overige soortgroepen) van de Wet natuurbescherming. De Ringslang is als nationaal beschermde soort opgenomen in artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming.

Europees beschermde soorten - Overige soortgroepen (Artikel 3.5 Wet natuurbescherming)

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Nationaal beschermde soorten (Artikel 3.10 Wet natuurbescherming)

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of;
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

2 ONDERZOEKSMETHODIEK

2.1 RINGSLANG

Het onderzoek naar het voorkomen van de ringslang is uitgevoerd op basis van de Soortinventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus¹. Teneinde deze soort te inventariseren zijn herpetoplaten in het veld geplaatst nabij voor de soort geschikt habitat. Deze platen vormen bij minder gunstige weersomstandigheden schuilplaatsen en worden snel warm bij het doorbreken van de zon. Met behulp van deze platen is de kans op het aantreffen van een individu van de ringslang tijdens de inventarisaties vergroot. Tijdens vier inventarisatierondes in de periode juli – september zijn de herpetoplaten gecontroleerd en is actief gezocht naar zonnende of foeragerende exemplaren. Het onderzoek is uitgevoerd onder voor deze soort gunstige weersomstandigheden. Potentiële broedhopen zijn tijdens een bezoek in oktober onderzocht op de aanwezigheid van eischalen van de ringslang. De locaties van de geplaatste herpetoplaten zijn op kaart weergegeven in bijlage 1. In paragraaf 2.3 is een overzicht gegeven van de uitgevoerde inventarisaties en de weersomstandigheden.

2.2 VLEERMUIZEN

Onderzoek naar vleermuizen is te verdelen in het inventariseren van zomer- en kraamverblijfplaatsen, paarverblijfplaatsen, zwermplaatsen, winterverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. Onderhavig onderzoek beperkt zich tot vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen. Deze inventarisatie is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2017². Onderstaand is beschreven op welke wijze het onderzoek uitgevoerd is.

De inventarisaties met betrekking tot vleermuizen zijn met behulp van een zogenaamde batdetector uitgevoerd. Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. werkt standaard met de Pettersson D240X of een vergelijkbare detector. Dit apparaat vangt de ultrasone geluiden van vleermuizen op en maakt deze hoorbaar voor het menselijk gehoor. Daarnaast biedt het apparaat de mogelijkheid geluiden op te nemen voor analyse achteraf. Enkele soorten zijn namelijk zeer moeilijk te determineren in het veld en vereisen een controle met behulp van analyse-software.

In paragraaf 2.3 is een overzicht gegeven van de uitgevoerde inventarisaties en de weersomstandigheden.

2.2.1 Vliegroutes en foerageergebieden

De inventarisaties naar vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn middels twee bezoeken uitgevoerd. Eén bezoek heeft plaatsgevonden in het kraamseizoen van vleermuizen (15 mei – 15 juli). Het tweede bezoek heeft conform het Vleermuisprotocol 2017 acht weken later. Beide rondes zijn uitgevoerd vanaf zonsondergang tot twee uur na zonsondergang. Aanwezige vliegroutes en/of foerageergebieden zijn op kaart ingetekend.

2.3 OVERZICHT INVENTARISATIES

In tabel 1 is een overzicht gegeven van de data en weersomstandigheden van het onderzoek. De inventarisaties zijn uitgevoerd door J. I. Andringa MSc., S.R.J. van Berkel, ing. M. Bouma, ing. J. Koorevaar, K.C.D. Ozturk BSc., ing. P.J. Schep en E. Vinke.

Tabel 1: Overzicht inventarisaties

Datum	Tijd	Hoofdgroep	Activiteit	Weersomstandigheden
11-07-2019	22:00 – 00:00	Vleermuizen	Vliegroutes en foerageergebieden	Vrijwel geheel bewolkt, windkracht 2, 17 °C
15-07-2019	18:00 – 19:00	Ringslang	Plaatsen herpetoplaten	Geheel bewolkt, windkracht 3, 17 °C
23-07-2019	07:00 – 08:30	Ringslang	Controleren herpetoplaten	Vrijwel onbewolkt, windkracht 2, 16 °C
15-08-2019	08:10 – 09:40	Ringslang	Controleren herpetoplaten	Vrijwel geheel bewolkt, windkracht 4, 19 °C
21-08-2019	10:30 – 12:00	Ringslang	Controleren herpetoplaten	Half bewolkt, windkracht 1, 18 °C
05-09-2019	20:20 – 22:20	Vleermuizen	Vliegroutes en foerageergebieden	Half tot zwaar bewolkt, windkracht 4, 10 °C
09-09-2019	09:00 – 10:30	Ringslang	Controleren herpetoplaten	Zwaar bewolkt, windkracht 2, 16 °C
31-10-2019	11:00 – 16:30	Ringslang	Mesthoop controleren op eischalen	Licht bewolkt, windkracht 3, 13 °C

¹ Netwerk Groene Bureaus, 2017, Soorteninventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie juli 2017.

² Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017). Vleermuisprotocol 2017, maart 2017.

3 RESULTATEN

3.1 RINGSLANG

In het projectgebied zijn er tijdens het onderzoek geen sporen of individuen van de ringslang waargenomen. Met het onderzoek zijn er twee individuen van de huisspitsmuis aangetroffen onder een herpetoplaat. Daarnaast zijn tijdens het controleren van de mesthoop op eieren enkele individuen van de kleine watersalamander aangetroffen, welke de mesthoop waarschijnlijk zullen gebruiken om te overwinteren.

3.2 VLEERMUIZEN

Binnen het projectgebied zijn de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en de ruige dwergvleermuis waargenomen. Per onderzochte functie wordt het gebruik van het projectgebied nader toegelicht. In bijlage 2 zijn de resultaten van het onderzoek op kaart weergegeven.

3.2.1 Vliegroutes en foerageergebieden

In het projectgebied zijn enkele passerende en foeragerende individuen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis waargenomen. Daarnaast is er één passerend individu van de rosse vleermuis waargenomen. Waargenomen passerende individuen maakten geen gebruik van een duidelijke vliegroute. Met het onderzoek zijn er geen duidelijke vaste vliegroutes waargenomen.

In het projectgebied zijn meerdere foeragerende individuen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger waargenomen. Van de gewone dwergvleermuis is van circa drie individuen de gehele nacht foerageeractiviteit vastgesteld. Twee individuen van de laatvlieger zijn voor een korte duur foeragerend waargenomen. Waargenomen baltsende individuen betroffen kortstondig baltsende dieren in vlucht. Wegens de aanwezigheid van voldoende geschikt alternatief foerageergebied in de directe omgeving, betreft het projectgebied geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen.

3.3 FUNCTIES PROJECTGEBIED

Het projectgebied bevat elementen welke worden benut door beschermde soorten. In tabel 2 is weergegeven welke beschermde functies zijn aangetroffen in het projectgebied.

Tabel 2: Functies vleermuizen

Wet natuurbescherming	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Functie
Artikel 3.5, HR IV	Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Foerageergebied
Artikel 3.5, HR IV	Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	Foerageergebied

Het foerageergebied is voor de aangetroffen vleermuizen niet van essentieel belang, gezien het werd benut door een beperkt aantal individuen en er voldoende foerageergebied in de omgeving aanwezig is en blijft.

4 CONCLUSIE

4.1 CONCLUSIE

In het projectgebied zijn er tijdens het onderzoek naar de ringslang geen sporen of individuen van de ringslang waargenomen. Met het onderzoek naar vleermuizen zijn de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en de ruige dwergvleermuis waargenomen. Er zijn geen essentiële vliegroutes van vleermuizen in het projectgebied aanwezig. Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van essentieel foerageergebied voor vleermuizen.

4.2 AANBEVELINGEN

Het is raadzaam de geplande werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Daarnaast dient de zorgplicht in acht te worden genomen ten aanzien van de kleine watersalamander, welke gebruik maakt van de mesthoop als winterbiotoop.

Bijlage 1: Kaart locaties herpetoplatten

Bijlage 2: Kaart resultaten vleermuisonderzoek

